

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Вінницький коледж економіки та підприємництва

«Соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства»

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Вінниця, 18 квітня 2018 року

ТОМ I

Вінниця – 2018

УДК [330.341+168.522.001]:316.3“71”(063)
С 69

Друкується за рішенням Вченої ради Вінницького навчально-наукового інституту економіки Тернопільського національного економічного університету

Протокол № 9 від 27 квітня 2018 р.

Організаційний комітет: А.І. Крисоватий – д.е.н., професор, ректор ТНЕУ; З.-М.В. Задорожний – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи ТНЕУ; Б.В. Погріщук – д.е.н., професор, директор ВННІЕ ТНЕУ; Н.В. Добіжа – к.е.н., доцент, директор ВКЕП ТНЕУ; В.І. Мельник – д.е.н., доцент, заступник директора ВННІЕ ТНЕУ з наукової роботи; І.В. Мартусенко – к.г.н., доцент, заступник директора ВННІЕ ТНЕУ; Г.Б. Погріщук – д.е.н., доцент, зав. кафедри фінансів і кредиту ВННІЕ ТНЕУ; В.В. Ясишена – к.е.н., доцент, зав. кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ВННІЕ ТНЕУ; О.М. Ціхановська – к.е.н., доцент, зав. кафедри економіки підприємств і корпорацій ВННІЕ ТНЕУ; О.М. Вільчинська – к.е.н., доцент, зав. кафедри гуманітарних і фундаментальних дисциплін ВННІЕ ТНЕУ; І.І. Світлак – к.ю.н., доцент, завідувач кафедри правового регулювання економіки і правознавства ВННІЕ ТНЕУ; Мазур В. Г. – викладач кафедри економіки підприємств і корпорацій ВННІЕ ТНЕУ.

Технічні редактори: С.Ф. Цуркан, З.Ф. Чорна, О.О. Новіцька, М.О. Собчук, В.А. Жарчук, С.М. Бевз.

С 69 Соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 18 квітня 2018 р.: у 2-х т. – Т. 1 / ред. кол.: ВННІЕ ТНЕУ. – Тернопіль: Крок, 2018. – 250 с.

ISBN _____

До збірника включено статті та матеріали доповідей учасників конференції. Розглядаються актуальні теоретичні і практичні питання соціально-економічних та гуманітарних аспектів розвитку суспільства. Висвітлюються питання фінансової системи держави, її становлення та вектору розвитку; проблеми формування ефективної моделі економічного розвитку суспільства; сучасних напрямів, концепцій та проблем обліку, оподаткування, аналізу та аудиту; питання фундаментальних та гуманітарних засад розвитку сучасної економіки та суспільства; актуальні проблеми розвитку правової, соціальної держави та громадянського суспільства в сучасних умовах.

Відповідальність за зміст публікацій та орфографічне оформлення несуть їх автори

залежність від того, чи здійснювались права на виконання згідно принципам добросовісності, розумності і справедливості (ст. 3 ЦК). Застосування даних принципів необхідне і для виявлення зловживання правами на виконання. Наприклад, спадкоємці виконавця за домовленістю з фірмою звукозапису дозволили останній найняти імітатора, який би здійснив виконання ще кількох пісень відомого співака (спадкодавця), щоб їх записати і «заповнити» диск. Даний випадок є свідченням зловживання спадкоємцями правами інтелектуальної власності на виконання, оскільки таке використання прав суперечить загальним принципам цивільного права, моральним засадам суспільства, а також є актом неповаги до творчості відомого виконавця.

Право на захист особа здійснює у разі порушення чи оспорювання її суб'єктивного

права. У науковій доктрині тривають дискусії щодо поняття правопорушення у сфері інтелектуальної власності і його розуміння у співвідношенні з цивільним правопорушенням як більш загальним поняттям.

На думку науковців, у визначенні правопорушення у сфері інтелектуальної власності слід врахувати і можливу відсутність негативного наслідку такого правопорушення. Адже у разі посягання на права творця негативних наслідків ще може не бути, але саме посягання вже є правопорушенням, хоч його складно іноді довести [4, с. 256].

Отже, слід констатувати, що поняття цивільного правопорушення, яке було вироблено вітчизняною наукою і практикою та яким користуємося донині, не повністю відповідає сучасним умовам. Це не сприяє ефективності захисту прав інтелектуальної власності.

Список використаних джерел:

1. Луць В.В. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців: монографія / за заг. ред. В.В. Луця. – Т.: Підручники і посібники, 2007. – 256 с.
2. Крашенинников Е.А. Охранительные правоотношения и защита гражданских прав/ Е.А. Крашенинников, А.С. Шевченко // Субъективное право: Проблемы осуществления и защиты. – Владивосток, 1989. – 408 с.
3. Калятин В.О. Интеллектуальная собственность (Исключительные права) /В.О. Калятин. - М.: Норма, 2000. – 459 с.
4. Луць В.В. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців: монографія / за заг. ред. В.В. Луця. – Т.: Підручники і посібники, 2007. – 256 с.

УДК 32.5

ЕМІГРАЦІЯ ГРОМАДЯН ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Денисюк С.Г. – д.політ.н., професор; Корнієнко В.О. – д.політ.н., професор
Вінницький національний технічний університет

Громадяни є суб'єктом і об'єктом національної безпеки будь-якої держави. Нині одним з центральних завдань України є забезпечення її національної безпеки, особливо за умов, що склались у ХХІ ст. Однією з таких загроз є еміграція українців. Звичайно, еміграція громадян є природним, історичним процесом, проте її прискорені темпи в останні кілька років актуалізують аналіз причин і пошук шляхів її уповільнення.

Значні геополітичні трансформації, здобуття незалежності України, криза в економічному та політичному житті суспільства, анексія Криму, військовий конфлікт на сході держави, отримання безвізового режиму та інші фактори стимулюють еміграційні процеси. Стосовно чисельності населення України, то у 1993 р. вона становила 52 млн. осіб, але внаслідок негативних тенденцій природного відтворення скоротилась більше, ніж на 10 млн. Згідно із статистичними даними, станом на 1 січня

2018 року кількість громадян склала 42 млн. 386 тисяч, не враховуючи Крим і «ДНР» [1]. Якщо показники народжуваності, тривалості життя та міграції в Україні залишаться незмінними, то у 2050 р. в Україні буде 32 млн. осіб. Частка людей, які мають понад 60 років, зросте у півтора рази [2, с. 7].

Аналізуючи вікову структуру емігрантів, зауважимо, що найбільшою за розмірами віковою групою серед тих, хто виїжджає, є молодь віком 25-34 роки. Держава втрачає людський капітал значними темпами. Близько 25 тис. студентів їде навчатись у Польщу, Німеччину, Чехію, Канаду тощо. Незважаючи на війну, проблеми на кордоні, Росія залишається пріоритетним напрямком. Разом з тим, в Західну Європу, зокрема, в Італію, Іспанію вже більше їдуть через возз'єднання родин. За кількістю трудових віз – збільшився відтік у Польщу, Німеччину, Угорщину, Чехію, США, Канаду, Австралію [3].

Які ж наслідки принесе еміграція для

суспільства і держави в цілому? Економічні наслідки депопуляції в Україні нині пов'язані з абсолютним скороченням робочої сили. Це, перш за все, призведе до труднощів формування контингенту зайнятого населення. Країна фактично стоїть на порозі скорочення чисельності учнів у загальноосвітніх школах, професійно-технічних училищах, технікумах, вузах і, відповідно, персоналу цих навчальних закладів. А це неможна допустити.

Навіть, розглядаючи збільшення вимог до професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів, реальний рівень еміграції молоді і зменшення фінансування, можна припустити, що очікується скорочення навчальних закладів та уповільнення розвитку університетської освіти і науки взагалі в нашій державі.

Крім того, дуже гостро постає проблема старіння населення. Зростання частки і чисельності осіб старших вікових груп призводить до зниження економічної активності населення. До недавнього часу вважалося, що зміна вікової структури населення визначає рівень суспільної продуктивності праці (чим старша людина, тим нижче її продуктивність). Сучасний рівень виробництва не вимагає колишніх фізичних зусиль. Старіння населення означає скорочення припливу молоді векономіку, а отже, ускладнює структурні зміни. Це може привести до уповільнення процесів зміни професійно-кваліфікаційного складу зайнятого населення у провідних галузях. І, отже, зниження темпів зростання ефективності економіки.

Вплинути на національну безпеку України може й тенденція до зміни

співвідношення між основними етнорелігійними групами населення через різноманітні міграційні процеси.

Отже, можна виокремити такі причини еміграції українців:

- соціально-економічні;
- політичні – втеча від політичних переслідувань, расових і релігійних утисків, репатріація в зв'язку зі зміною політичної системи або державних кордонів тощо;
- військові – евакуація і реевакуація, депортація;
- етнічні (національні);
- демографічні (об'єднання сімей, шлюбна міграція);
- природні та екологічні умови тощо.

Україна одночасно є країною походження, транзиту і призначення нерегульованих мігрантів, що впливає на зростання злочинності та загрожує безпеці держави та особи. На державному рівні відсутня системна політика щодо створення сприятливих умов для життя і професійного розвитку українців. Особливою категорією населення є молодь, яка не бачить перспектив у власній державі. Нині західноєвропейські держави, США використовують потужні механізми для залучення студентів до себе на навчання і роботу, євроінтеграційна стратегія України, нажаль, також сприяє «відтоку» молоді на захід [4].

Таку ситуацію можна визначити як кризову, з огляду на масштаби еміграції і негативні наслідки для держави. Сьогодні необхідно визначити пріоритетні галузі, які потребують збільшення фінансування, зокрема, наука, освіта, медицина тощо.

Список використаних джерел:

1. За рік кількість населення України зменшилось на 200 тисяч // Українська правда. – Серeda, 21 лютого 2018. <https://www.pravda.com.ua/news/2018/02/21/7172294/>
2. Міграція в Україні: факти і цифри / упор. О. Малиновська. К., 2016. 31 с.
3. Кошляк А. Еміграція: куди і з якою метою їдуть українці. Hromadske. 26 січня 2017. URL.: <https://hromadske.ua/posts/trudovi-mihranti-ukrainci>
4. Корнієнко В.О. Україна в Європі і світі: [онлайн-гід з питань євроантлантичної інтеграції]. Вінниця : ВНТУ, 2017. 147 с.

УДК 340.12

ЗАСТОСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ПРИМУСУ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Гіжевський В.К. – к.ю.н., професор, проректор; Шевчук А.А. – аспірант
Університет економіки і права «КРОК», м. Київ

Концепцією правової держави передбачено розробка ґрунтовної поетапної науково – обґрунтованої програми її розбудови, що, в першу чергу, передбачає узгодження всіх елементів політико-правової системи у відповідності до її доктринального розуміння. У зв'язку із цим, виникає потреба переосмислення феномену державного примусу, зокрема, його змісту, меж